

ת"פ 12251/01/21 - מדינת ישראל נגד יניב יפרח

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

13 אפריל 2022
ת"פ 12251-01-21 מדינת ישראל נ'
יפרח(עצור/אסיר בפיקוח)

בעניין:

המאשימה:

נגד

הנאשם:

מדינת ישראל

יניב יפרח (עצור/אסיר בפיקוח)

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד גיורא חזן

הנאשם ובא-כוחו, עו"ד הרצל סמילה

גזר דין

1. הצדדים הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הוגש נגד הנאשם כתב אישום מתוקן והוא הודה בעובדותיו.

כתב האישום המתוקן מתאר שהנאשם החליט להצית את רכבה של אירינה אומנסקי - מסוג סובארו, שמספרו 5336434 (להלן: הרכב"), שאין לו כל היכרות מוקדמת איתה. וביום 17.12.20 בסמוך לשעה 22:00 הרכב חנה בחניית הבית של אחות המתלוננת, והנאשם הגיע למקום ברכבו, מצויד בבקבוק זכוכית ובתוכו נייר ובנזין, שבר את החלון האחורי ברכב, הצית את הבקבוק וזרק אותו אל המושב האחורי של הרכב. הרכב התלקח והנאשם ברח מהמקום. אחות המתלוננת הבחינה במתרחש והזעיקה שכן שכיבה את האש באמצעות מטף. כתוצאה ממעשה הנאשם, החלון האחורי ברכב נשבר, נגרמו נזקי שריפה במושב האחורי ועל גב הכיסאות הקדמיים, והשמשה הקדמית של הרכב נסדקה.

2. על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כאמור, הוא הורשע בעבירה של הצתה, לפי סעיף 448 רישא בחוק העונשין התשל"ז-1977.

3. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש.

4. הנאשם צעיר מגיל 21 ובנסיבות קיימת חובה לקבל עליו תסקיר של שירות מבחן.

תסקירי שירות המבחן

5. מתסקירי שירות המבחן על הנאשם עולים הפרטים הבאים - הנאשם בן 21, רווק. סיים 11.5 שנות לימוד במסגרת "קידום נוער" בקריית גת. שוחרר מהצבא לאחר שנה וחצי, על רקע אי התאמה בשל שימוש חד פעמי בסמים. עבד בעבודות מזדמנות. תיאר קשר שטחי עם בני משפחתו וקשרים חברתיים מצומצמים. שלל שימוש באלכוהול ובהימורים. הודה בעבירה ולקח עליה אחריות חלקית. שירות המבחן התרשם שהנאשם מתקשה לבחון לעומק מצבי סיכון קיימים בהתנהגותו ומציג עמדה קורבנית. והוא עלול להיגרר אחרי סביבתו באופן שאינו שקול. ציין שהנאשם שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית והוא מגיע למפגשים ומשתף בתכנים. בתסקיר משלים צוין שהנאשם סיים את הקבוצה הטיפולית לעצורי בית. נרתם לה ונתרם ממנה. והוא הופנה לקבוצה טיפולית נוספת. צוין שהנאשם מתאר כי בעת ביצוע העבירה היה עמו אדם נוסף שנהג ברכב וביצע את העבירה בפועל, אך הוא חושש מאותו אדם ולכן לקח אחריות על ביצוע העבירה. בסופם של דברים, שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות, צו מבחן למשך שנה ומאסר על תנאי.

טענות הצדדים

6. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בעבירת ההצתה ועל מידת הפגיעה המשמעותית של מעשה הנאשם בהם. עמדה על נסיבות ביצוע העבירה - התכנון המוקדם; הנזק שנגרם; ופוטנציאל הנזק. ועל מדיניות הענישה, הכוללת על פי רוב מאסר לריצוי בפועל. וטענה, כי מתחם העונש ההולם למעשה הנאשם נע בין 2 ל- 4 שנות מאסר בפועל. אשר לעונש הראוי לנאשם בתוך מתחם העונש, התייחסה לתסקיר שירות המבחן ולצורך בהרתעת היחיד והרבים. וביקשה להטיל על הנאשם מאסר בחלקו האמצעי של מתחם הענישה, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת.

7. ב"כ הנאשם טען כי מרבית פסקי הדין אליהם הפנתה המאשימה חמורים יותר מעניינו של הנאשם. וטען כי העונש שיש להטיל על הנאשם נמוך מזה שהתביעה דורשת, בהתחשב בהתרשמות שירות המבחן ובהמלצתו. טוען שאין לנאשם דפוסים אלימים ושמדובר באירוע חריג מבחינת אורחות חייו. הוא השתתף בטיפול ועבר למרכז הארץ כדי להתרחק מהסביבה החברתית שבה היה. הדגיש שהנאשם אינו מכיר את בעלת הרכב ואין לו סכסוך עמה, והפנה להסברי הנאשם בפני שירות המבחן על מעורבותו של אדם נוסף, שהנאשם חשש לחשוף. וביקש להתחשב בכך שמדובר במאסר הראשון של הנאשם ולתת לו הזדמנות להשתקם.

8. הנאשם שיתף שהתרחק מהסביבה שלו ומחבריו, ושהוא לוקח אחריות מלאה על מעשיו ומתנצל. טען שהוא לא היה לבד בביצוע העבירה. סיפר על מצבו המשפחתי. וביקש את התחשבות בית המשפט.

דין והכרעה

9. האמצעים הדרושים להצתת אש, פשוטים זולים וזמינים; פעולת ההצתה עצמה קלה; וכח ההרס של האש עצום ורב. וכך, אמצעי בעל פוטנציאל פגיעה רב עוצמה עומד לרשות כל אדם, היכול לממשו בקלות. ומצב דברים זה מחייב הטמעת תובנת הפסול העמוק הטבוע בשימוש פוגעני בכח האש, בין היתר בהטלת ענישה מרתיעה.

ואכן, עונשי המאסר הקבועים לעבירת ההצתה - 15 שנה ובנסיבות מסוימות 20 שנה - הם מהחמורים שבחוק העונשין.

10. הערכים החברתיים שנפגעו ממעשה העבירה של הנאשם הם בין היתר, שמירת החיים והגוף, זכות הקניין, ושמירת שלווה הנפש.

בנסיבות המקרה, שיפורטו בהמשך, מידת הפגיעה בערכים החברתיים הינה בינונית.

11. העונשים המוטלים על עבירות הצתה מושפעים מנסיבותיו של כל מקרה. אולם, מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלה הינה של רצינות וחומרה.

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה שיש לייחס לעבירת ההצתה. חומרה זו נובעת הן מהסיכון הנשקף לחיי אדם ולרכוש כתוצאה משילוח האש; הן מחוסר היכולת לשלוט בתוצאותיה לנוכח האפשרות כי הדליקה תתפשט בתוך זמן קצר על פני שטח נרחב (ע"פ 9965/17 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.4.2018); ע"פ 2249/18 מדינת ישראל נ' פלוני, [פורסם בנבו] פסקה 22 (11.11.2018))." - ע"פ 3216-20 **יניב מאור נ' מדינת ישראל** (10.12.20).

12. הלכה למעשה, בתי משפט מטילים עונשי מאסר משמעותיים על הצתת כלי רכב.

בת"פ 20637-08-19 **מדינת ישראל נ' אחמד שאהין** (22.03.2020), דובר במי שהצית רכב שהיה בשימושה של גרושתו, על רקע תלונה שהגישה נגדו על איומים כלפיה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 2 ל- 4 שנות מאסר בפועל והטיל על הנאשם **24 חודשי מאסר בפועל**. הנאשם ערער על חומרת העונש, ובמסגרת הדיון חזר בו מערעורו. (ע"פ 4579/20 **אחמד שאהין נ' מדינת ישראל** (23.09.20))

בע"פ 6720-16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (07.03.2017) המשיב הצית רכב של אדם על רקע חשדו שהוא מנהל קשר עם בת זוגו, ובנוסף איים על אותו אדם. **בית המשפט המחוזי קבע שמתחם העונש ההולם**

למעשה המשיב עומד על 24-48 חודשי מאסר בפועל, אך מצא כי יש לחרוג ממנו משיקולי שיקום, והטיל על המשיב 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והחמיר את עונשו של המשיב **לשנת מאסר בפועל**.

בע"פ 4052/15 **ניקו חיימוב נ' מדינת ישראל** (10.12.2015) המערער הצית רכב, הרכב נשרף ושוטרים שהגיעו למקום הצליחו להשתלט על האש ולמנוע את התפשטותה. במסגרת הסדר טיעון הוסכם כי המאשימה תטען לעונש של 20 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער **12 חודשי מאסר**.

בית המשפט העליון דחה את ערעור המערער על חומרת העונש וציין כי "משרעת הענישה בעבירות הצתה היא רחבה, ובמקרה דנן מדובר בהצתה פרי תכנון מראש, של רכב באיזור מגורים.. לכך יש להוסיף, כי גם תסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המערער היו מסויגים ולא ניתנה המלצה בעניינו."

בע"פ 907/14 **דניאל רחמים נ' מדינת ישראל** (18.11.2014) המערער קשר קשר עם אחר להצית את רכבה של המתלוננת, לאחר שהאחרונה ביקשה ממנו להיזק את רכבו שעמד על המדרכה מול ביתה, ובמסגרת הקשר הצית יחד עם האחר את רכב המתלוננת. כתוצאה מההצתה נגרמו לרכב נזקים כבדים. צוין כי שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית לגביו. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם הענישה על שנתיים עד ארבע שנות מאסר בפועל, וגזר על המערער שלוש שנות מאסר בפועל - מתוכן **30 חודשים** בגין הפרשה נשוא ההליך.

בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש. וקבע-

"בית משפט זה כבר נתן דעתו לא פעם לחומרה הנשקפת מעבירת ההצתה בה הורשע המערער, שראשיתה ידועה - אולם לא אחריתה. כבר נזדמן לי לציין בעבר בהקשר זה: "בסופו של יום, לטעמי, נוכח הסכנה המיוחדת, הבלתי נשלטת, שבעבירות אלה - שהרי בהן "תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה" (שמות, כ"ב, ה'), ואחריתה מי ישרונה - יש צורך בענישה מרתיעה... ראוי שיעבור הקול בין הממהרים לשלח אש, כי כגודל הסיכון כן הענישה" (ע"פ 3074/07 מוחמד אבו תקפה [פורסם בנבו] (2008)... עיון בפסיקת בית משפט זה מעלה כי מתחם הענישה שנקבע על-ידי בית המשפט המחוזי - שנתיים עד ארבע שנות מאסר - אינו חריג, ודאי לא באופן המצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור... כך למשל, בנסיבות המתוארות בע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013), השית בית המשפט המחוזי על הנאשם 38 חודשי מאסר בפועל וכן הפעיל במצטבר תנאי של שישה חודשי מאסר, בגין הצתת רכב באזור מגורים כאשר לנאשם היה עבר פלילי קודם, וזאת אף שהיה בן 18 בלבד בעת ביצוע העבירה; הערעור על חומרת העונש נדחה על-ידי בית משפט זה. בע"פ 7887/12 שאול נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2013), נקבע כי בגין הצתה וגרימת נזק בשווי כ-20,000 ₪ בסביבת מגורים, בהינתן עברו הפלילי של המערער וחרף מצבו הנפשי המערער, מתחם ענישה של שנתיים עד ארבע שנות מאסר בפועל אינו חורג לחומרה ממתחם הענישה הראוי, ואף נדמה כי מדובר בקביעה מקלה, כאשר ברי כי "אין המתחם מתאים למקרי הצתה 'רגילים', בהם הנאשם אינו סובל מבעיה נפשית, או שאין לגביו נסיבות מיוחדות אחרות. ככלל, מתחם הענישה צריך להיות גבוה

יותר" (פסקה 8)... בעניינו, המערער כאמור בחר להצית את מכוניתה של המתלוננת, אשה בת 75, שכל חטאה היה כי העירה לו על כך שרכבו חונה על המדרכה. ודוק, לא היה מדובר בהתפרצות ספונטנית בלהט הרגע - שגם בה כמובן אין להקל ראש - אלא במהלך לו קדמו תכנון והצטיידות בחומר בעירה. לכך יש להוסיף את עברו הפלילי."

בע"פ 1846/13 ג'מאל עמאש נ' מדינת ישראל (01.12.2013) דובר במערערים שהם קרובי משפחה, אשר בזמן העבירה היו בגילאי 18 ו-19, אשר הציתו רכב, שהיה על פי הנטען בבעלות משותפת של אחד מהם ושל המתלונן, על רקע סכסוך שהתגלע ביניהם בנוגע להחזקה בו. וכתוצאה מכך, הרכב נשרף כליל.

בית המשפט המחוזי הטיל עליהם 27 ו-38 חודשי מאסר בפועל. ובית המשפט העליון התייחס לגזר הדין, שלא נקבע בו מתחם מפורש, אמר, כי המתחם שאומץ בו נע בין שנתיים לארבע וחצי שנים וקבע-

"בקביעה זו - הגם שאכן לא ניתן לה ביטוי מפורש בגזר הדין - איננו מוצאים מקום להתערב, שכן היא משקפת בפועל את מתחם הענישה ההולם לעבירת ההצתה שביצעו המערערים בנסיבות המקרה."

בע"פ 7045/12 אלטנאי נתנאל נ' מדינת ישראל (13.03.2013) המערער הצית, יחד עם אחרים, את רכבו של המתלונן, שעל רקע עבודתו במספר מועדוני בילוי בבאר שבע, סירב, מספר פעמים, לאפשר למערער להיכנס למועדונים. בשל השריפה נגרם נזק רב לרכב והוא הוכרז כאובדן מוחלט. שירות המבחן ציין כי המערער החל בתהליך שיקומי מסוים והמליץ להטיל עליו מאסר בעבודות שירות. ובית המשפט המחוזי גזר על המערער **שנת מאסר**.

בית המשפט העליון דחה את הערעור.

בע"פ 2791/09 עלי בכרי נ' מדינת ישראל (24.06.2009) המערער הגיע, מצויד בחומר דליק, למקום בו חנה רכבה של דודניתו והצית את הרכב. כתוצאה מכך נגרם לרכב נזק כבד, והוא הוכרז כ"אובדן כללי". בית המשפט הטיל עליו **16 חודשי מאסר בפועל**. ערעורו על חומרת העונש, נדחה.

13. מעשה הנאשם היה מתוכנן. הוא הגיע לעיר ערד מצויד ב"בקבוק תבערה", כדי להצית את רכב המתלוננת, וביצע פעולות יזומות למימוש מטרתו.

אשר לחלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה - כתב האישום אינו מזכיר מעורבות של אדם אחר בעבירה מעבר לנאשם. אולם, הנאשם טען בפני שירות המבחן שאדם נוסף היה מעורב בפרשה, והגם שהנאשם הצהיר שהוא אינו חוזר בו מהודאתו בעובדות כתב האישום, הרי שהוא חזר וטען גם בדבריו לעונש שהוא "לא היה לבד". טענה זו, שהרושם שלי הוא שיש לה רגליים, מתכתבת עם העובדה המצוינת בכתב האישום, שלנאשם אין כל היכרות מוקדמת עם המתלוננת או עם אחותה, וכן עם התרשמות שירות המבחן בדבר קשייו של הנאשם בבחירת דמויות היכולות לנהל עמו קשר שאינו מוביל לניצול, ושהנאשם עלול להיות נתון להשפעות הסביבה

בקלות וללא חשיבה מעמיקה.

מעשה הנאשם התגלה מיד ושכן הגיע לרכב וכיבה את האש באמצעות מטף כיבוי, וכך הנזק שנגרם לרכב היה מצומצם יחסית. אולם, לולא תושית השכן, האש יכלה לאחוז ברכב ולשרפו כליל. ומצב כזה טומן בחובו סכנות גם לפגיעה בגוף.

הסיבה שהביאה את הנאשם לבצע את העבירה נותרה עלומה.

14. בהתחשב בחומרת מעשה הנאשם בנסיבותיו, במידת אשמו של הנאשם, בערכים החברתיים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם נע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

15. ב"כ הנאשם הפנה לפסקי דין בהם הוטלו על נאשמים שהורשעו בהצתה, עונשי מאסר קלים יחסית, וביקש ללמוד מהם על העונש שיש להטיל על הנאשם.

קראתי את כולם ומצאתי שבכל אחד מהם קיימים נתונים ונסיבות המסבירים מעצמם את השוני שלהם מענייננו - בת"פ 15918-11-19 מדינת ישראל נ' מרדכי ביטון (04.06.2020) דובר בהסדר טיעון סגור לעונש; בת"פ 36120-07-12 מדינת ישראל נ' פואד אלחמאמדה (29.04.2013) דובר בהצתת רכב בלתי מתוכננת שנלוותה למעשה תקיפה, אשר במהלך ההצתה האדם שהצית נכווה בצורה משמעותית, והעונש שהוטל על המצית הושפע מעונשם של שני המעורבים האחרים שניתן בהסכמת התביעה; בע"פ 700/20 מוראד אבו שקארה נ' מדינת ישראל (02.07.2020) דובר בהצתת תריס חיצוני של קיוסק, על רקע תקיפת הנאשם מוקדם יותר באותו קיוסק. ובית המשפט העליון ציין שהעונש שהוטל על המערער נוטה לקולה; בע"פ 3941/19 שמעון ממרם נ' מדינת ישראל (02.10.2019) התביעה הגבילה את עצמה לעתור לעונש של 14 חודשי מאסר בפועל, על רקע קשיים ראייתיים; בת"פ (ב"ש) 39973-09-14 מדינת ישראל נ' רפי פרג'י (22.12.2016) הנאשם עצמו נכווה בתהליך הצתת הרכב. הוא שולב בקהילה טיפולית סגורה. סיים את הטיפול כנדרש כולל מגורים בהוסטל. ושירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית של של"צ וצו מבחן. ועונשו נגזר משיקולי שיקומו.

16. בזמן ביצוע העבירה הנאשם היה כבן 20. בעברו, הרשעה אחת בעבירת סמים מזמן שירותו הצבאי, עליה נדון בבית דין צבאי ל-135 ימי מאסר. הנאשם הודה במעשה, לקח עליו אחריות, והתנצל. וזהו מאסרו הראשון כאזרח.

שירות המבחן התרשם שאין לנאשם דפוסי עבריינות מושרשים או דפוסי אלימות; הוא עושה מאמצים לארגן את חייו באופן נורמטיבי; בעל מוטיבציה להתקדמות בחייו ומעוניין לקחת חלק בהליכי טיפול ולשנות אורחות חייו; והוא זקוק להכוונה ולרכישת כלים שיסייעו לו בהתנהלותו. והרושם הוא ששהייה ממושכת שלו במאסר עלולה לדרדר אותו, ושכר המאסר יצא בהפסדו.

17. נוכח כל האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.
- ב. 9 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע.
- ג. תשלום פיצוי בסך ₪ 5,000 למתלוננת.

זכות ערעור תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום י"ב ניסן
תשפ"ב, 13/04/2022 במעמד
הנוכחים.
אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה